

DEİK ACİL EYLEM PLANI KAPSAMINDA İŞ KONSEYİ'NİN TİRAN TEMASLARI RAPORU
1 EYLÜL 2016, Tiran/Arnavutluk

DEİK/Türkiye-Arnavutluk İş Konseyi, DEİK Acil Eylem Planı kapsamında, 15 Temmuz'daki başarısız darbe girişimi ve ardından Türkiye'de yaşananlar hakkında doğru ve etkin bilgi vermek ve bu gelişmeler ışığında Türkiye ve Arnavutluk arasındaki ekonomik ilişkileri değerlendirmek amacıyla, 1 Eylül 2016 tarihinde Tiran'a bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyaret kapsamında çeşitli resmi kurum ve kuruluşlar ile temasa geçildi. DEİK heyetinde, İş Konseyi Başkanı Mehmet Usta, Yürütme Kurulu Üyesi Naser Âlim, Tiran Ticaret ve Sanayi Odası/İş Konseyi Eş-Başkanı Erion Çerekja, T.C. Tiran Büyükelçiliği'nden Müşavir Sinan Cem Baş, Ticaret Müşaviri Halis Kaya, Aktifbank'tan Pınar Gürkan ve İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı Ezgi Tanrıverdi bulunmaktaydı. Yapılan görüşmelerde DEİK Heyeti tarafından aşağıdaki sorularla ilgili bilgiler aktarıldı.

- DEİK ve Türkiye-Arnavutluk İş Konseyi nedir ve faaliyetleri nelerdir?
- 15 Temmuz'da ne oldu?
- Başarısız Cunta girişimi sonrası Türk Ekonomisinin durumu ve piyasaların tepkisi ne oldu?
- FETÖ Terör Örgütü nedir sadece Türkiye için mi tehdit oluşturuyor?
- DEİK'in 15 Temmuz sonrası ilan ettiği Seferberlik nedir?
- DEİK'in başlattığı Seferberlik kapsamında şu ana kadar neler yapıldı?
- İş Konseyi'nin ve Karşı Kanat Kuruluşu'nun son gelişmeler ışığında faaliyetleri neler olacak?

Arnavutluk Cumhuriyeti Ekonomik Kalkınma, Turizm ve Ticaret Bakanlığıyla Toplantı

Arnavutluk Cumhuriyeti Ekonomik Kalkınma, Turizm ve Ticaret Bakanlığıyla yapılan toplantıya Bakan Milva Ekonomi, Ekonomi Bakanı Danışmanı Ravik Mima, Arnavutluk Yatırım Geliştirme Ajansı (AIDA) Başkanı Genti Beqiri ve T.C. Tiran Büyükelçisi Hidayet Bayraktar ve DEİK heyeti katılım gösterdiler.

İş Konseyi Başkanı Mehmet Usta, yukarıda detayı verilen Türkiye’de yaşanan son hadiseler hakkında bilgi vererek, İş Konseyi Eş Başkanı Erion Çerekja ile birlikte iki kurumun temsilcileri olarak, gündemlerinde bir değişiklik olmadığını, iki ülke arasındaki ikili ekonomik ilişkilerin artırılması ve hak ettiği yere getirilmesi hedefini aynen izlediklerini belirtti.

Bakan Milva Ekonomi, Arnavutluk’un Türkiye’deki demokrasiyi desteklediğini ve bu süreçte yardımlarını esirgemeyeceklerini belirtti. Bakan Ekonomi, DEİK heyetinin aktardıkları detayların oldukça değerli olduğunu ve konuya profesyonelce yaklaşıldığını belirterek, söz konusu

ziyaretten memnuniyet duyduklarını dile getirdi; ziyaretin bilgisini Arnavutluk Devlet Başkanı Bujar Nishani’ye iletceklerini kaydetti. Bakan Ekonomi, Arnavutluk ekonomisinin olumlu yönde ilerleme kaydettiğini, yakın zamanda Spitalla serbest ticaret bölgesinin yapımının ihalesini yayımlayacaklarını, konunun DEİK aracılığıyla Türkiye’deki iş dünyasıyla paylaşımından memnuniyet duyacaklarını ifade etti.

Bakan Ekonomi, Tiran Sanayi ve Ticaret Odası (Karşı Kanat Kuruluşumuz) ve Sanayi ve Ticaret Odası Birliği ile Arnavutluk’un ikili ekonomik ilişkilerini istişare ettiklerini, kurumların önümüzdeki dönemde Balkanlar ve Türkiye ile ticari ilişkileri artırmayı özellikle hedeflediklerini belirtti. Bu noktada Eş Başkan Çerekja, Türkiye’nin iş birlikleri bakımından çok önemli fırsatlar içerdiğini söyleyerek, turizm, tekstil gibi sektörlerde önemli işbirliklerinin yaratılabileceğinin altını çizdi. Bakan Ekonomi, Tiran Sanayi ve Ticaret Odası’nın yeni bir düzenlemeyle, kamu ile ilişkilerinin daha çok güçlendirileceğini, Oda’nın bir takım yetkilerle donatılacağını ifade ederek (Tiran Sanayi ve Ticaret Odası’nın odaların kurulum sürecinde yetkili hale getirilmesi gibi), ilgili düzenlemenin yakın zamanda parlamentoya sunulacağını ifade etti.

Eş Başkan Çerekja, Arnavutluk’taki serbest bölge yatırımlarıyla Türkiye’deki Kocaeli, Gebze ve OSTİM Organize Sanayi Bölgeleri’nin ilgilenebileceğini belirtti. Bakan Ekonomi, bu üç kurumun temsilcileri ile Tiran veya Türkiye’de temasa geçmekten memnuniyet duyacağını ilettili.

AIDA Başkanı Genti Beqiri, Tiran veya İstanbul’da, potansiyel Türk yatırımcılara, yatırım fırsatları hakkında bir bilgilendirme toplantısı yapmak istediklerini dile getirdi, DEİK’in bu konuda destek verebileceği ifade edildi. Yabancı yatırımcılara sunulan, yatırımlarının ilk 6 ayında sosyal güvenlik masraflarının karşılanması, sembolik 1 Euro karşılığında yatırım alanlarının sağlanması gibi teşviklerin Türk yatırımcılarca da değerlendirilmesi gerektiği ifade edildi. Eş Başkan Çerekja, Bursa Organize Sanayi Bölgesi’nin başarılı bir örnek olarak, mevcut teknik bilgisinin (know-how) Arnavutluk’ta yapılması planlanan serbest bölgelere uygulanabileceğini ifade etti.

Tiran Sanayi ve Ticaret Odası (CCI-Karşı Kanat Kuruluşumuz) ile Toplantı

DEİK/Türkiye-Arnavutluk İş Konseyi'nin Karşı Kanat Kuruluşu Tiran Sanayi ve Ticaret Odası ile yapılan toplantıya, DEİK heyetinin yanında, Oda Başkanı Nikolin Jaka, İş Konseyi Eş Başkanı Erion Çerekja, Oda'nın Uluslar arası İlişkiler Direktörü ve Yönetim Özel Kalem Müdürü Fabiola Duro ve Arnavutluk Sanayi ve Ticaret Odası Birliği Başkan Yardımcısı Arben Skodra katılım gösterdiler.

İş Konseyi Başkanı Mehmet Usta Türkiye'de yaşanan başarısız darbe girişimi ve ekonomiye olan etkileri ve DEİK'in acil eylem planı hakkında bilgiler verdi. Oda Başkanı Nikolin Jaka, Türkiye'nin yaşanan hadiseyi oldukça profesyonel bir yaklaşımla ele aldığını, Oda ve Oda bünyesinde bulunan tüm yapıların bu süreçte Türkiye hükümetini desteklerini belirtti. Jaka, Türkiye ekonomisinin darbe girişiminden bu güne büyüme kaydetmesinin oldukça değerli olduğunu ve Türkiye hükümetinin bu süreci kolaylıkla atlatacağına inandıklarını ifade etti.

Oda temsilcileri, Arnavutluk'un stratejik partner ülke olarak bildirdiği Türkiye'yi, bu süreçte desteklediğini ve darbe girişiminin ardından Türkiye ekonomisinin istikrarlı yapısının gözler önüne serildiğini dile getirdiler. Başkan Jaka, Arnavut girişimcilerinin güçlenmekte olduğunu ancak Türkiye'de henüz önemli bir dış yatırımcı olabilecek konuma gelmediklerini, bunun yanında Arnavutluk'ta bir yerel ortak olarak önemli projeleri hayata geçirebileceklerini söyledi.

Oda'nın yeni bir düzenlemeyle, Arnavutluk'un Ekonomik Kalkınma, Turizm ve Ticaret Bakanlığı ile kurumsal ilişkilerinin resmiyet kazanacağı belirtildi, söz konusu düzenlemenin Eylül ayında Arnavutluk parlamentosunca onaylanmasının beklendiği ifade edildi.

Arnavutluk'un, Türkiye'den özellikle turizm ve tarım alanlarında yatırımları talep ettiği, bunun yanı sıra, enerji ve yenilenebilir enerji (güneş enerjisi) alanlarında da potansiyeller olduğu belirtildi. Başkan Jaka, DEİK/Türkiye-Arnavutluk İş Konseyi ve Tiran Sanayi ve Ticaret Odası bünyesinde, iki ülke arasındaki iş birlikleri ve yatırımlara dair somut projelerin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar yapacak, her iki kurumdan iki temsilci ile toplamda dört kişilik bir 'Çalışma Grubu'nun' oluşturulmasını önemsediklerini belirtti. DEİK/Türkiye-Arnavutluk İş Konseyi Yürütme Kurulu üyelerinden 2 kişinin belirtilen Çalışma Grubu içinde yer alabileceği kaydedildi.

AIDA'nın DEİK'te seminer düzenlemek istediği, bu seminerin Bursa, Kocaeli, Ankara gibi organize sanayi bölgelerini de içerecek şekilde de bir program ile desteklenebileceği, CCI olarak bu süreçte destek sunabilecekleri ifade edildi. Ayrıca AIDA'nın söz konusu ziyaretlerine Arnavutluk Ekonomik

Kalkınma, Turizm ve Ticaret Bakanı Milva Ekonomi'nin de katılımının sağlanmasının önemli olabileceği vurgulandı.

Macar Eximbank'ın, Arnavutluk'ta Macar-Arnavut ortaklı olan iş birlikleri ve yatırımlar için %0.1 faiz oranlı Eximbank kredileri sunduğu, bu yapının Türkiye için de örnek teşkil edebileceği kaydedildi. Bu noktada, Türk Eximbank'ın sadece Arnavutluk'ta değil, Balkan ülkelerindeki BKT, Ziraat Bankası gibi bankalar aracılığıyla Türk ve yabancı ortaklı yatırımlar için uygun oranlı krediler sunmasının oldukça olumlu sonuçlar doğuracağı, konunun ilgili kurumlarla görüşülmesi gerektiğinin altı çizildi.

T.C. Tiran Büyükelçiliği Tarafından Düzenlenen Öğle Çalışma Yemeği

T.C. Tiran Büyükelçisi Hidayet Bayraktar tarafından, İş Konseyi Yürütme Kurulu onuruna düzenlenen öğle çalışma yemeğine, DEİK heyeti, Arnavutluk Ekonomik Kalkınma, Turizm ve Ticaret Bakanı Milva Ekonomi, Arnavutluk Yatırım Ajansı (AİDA) Başkanı Genti Beqiri, Tiran Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı Nikolin Jaka, İş Konseyi Eş Başkanı Erion Çerekja, Arnavutluk Sanayi ve Ticaret Odası Birliği Başkan Yardımcısı Arben Shkodra, ATTSO Yönetim Kurulu Başkanı Seyhan Pencablilgil, Yönetim Kurulu

Başkan Yardımcısı Bahadır Aksoy ve Genel Sekreteri Altin Furtuna katılım gösterdi.

Arnavutluk'ta turizm sektöründe önemli bir artış kaydedildiği belirtildi. Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi'nin (<http://www.wttc.org/>) 2015-16 sezonunda Arnavutluk için öngördüğü turist sayısından daha fazla turist ülkeyi ziyaret ettiği bilgisi paylaşıldı. Bakan Milva Ekonomi Arnavutluk'taki turizmi artırmak amacıyla, özellikle Almanya'daki gazetecileri Arnavutluk'a davet ettiklerini, bu gazetecilerin Arnavutluk'taki turizm noktaları hakkında detaylı ve etkili röportajlar yaparak, konuyu Almanya'da haber yaptıklarını ve ardından Almanya'dan gelen turist sayısında

ciddi artış kaydedildiğini belirtti. Türkiye’de ciddi oranda azalan turizm potansiyelinin de Balkan ülkelerine kaydığı, bunun Arnavutluk’taki turizm sektöründeki artış üzerinde dolaylı bir etkisinin olabileceği dile getirildi.

Arnavutluk’ta Türk yatırımcılardan Limak’ın Norveç menşeli bir firma ile iş birliği içinde yüklenici olarak, HES inşaatı yaptıkları ve ülkede yaklaşık 2000 kişiye sağladıkları istihdam ile en büyük Türk yatırımcı olduğu, ikinci Türk yatırımcının ise yine enerji sektöründe 1300 kişiye istihdam sağlayan Ayen Enerji firması olduğu bilgisi paylaşıldı.

Yatırım Danışmanlığı ve Medya Kuruluşu Albanian Business Transparency ile Görüşme

İş Konseyi’nin Tiran ziyareti kapsamında, Arnavutluk’un en büyük medya kuruluşu Top Channel ile iş birliği içinde olan Albanian Business Transparency (ABT) ile bir görüşme gerçekleştirildi. Söz konusu görüşmede, DEİK’in yapısı, DEİK/Türkiye-Arnavutluk İş Konseyi ve 15 Temmuz başarısız darbe girişimi sonrası gelişmeler hakkında bilgiler aktarıldı. Anılan görüşmeye, DEİK heyetinin yanında, ABT’den Genel Müdür Rudina Qurku ve İş Geliştirme Danışmanı Kristi Qurku katılım gösterdiler.

ABT temsilcileri, Arnavutluk’ta yatırım yapmak isteyen firmalara çok çeşitli danışmanlık hizmetleri sunduklarını, bu kapsamda olgunlaşan projelerin bilgisini DEİK ile paylaşabileceklerini kaydettiler. Türkiye’deki iş dünyasının söz konusu yatırımlar ve iş birlikleri için oldukça istekli olduğu belirtilerek, Türkiye’deki mevcut ekonomik ortamın yatırımlar ve işbirlikleri için oldukça verimli olduğunun altı çizildi.

Arnavutluk Türkiye Ticaret Odası (ATTSO) ile Toplantı

DEİK Acil Eylem Planı kapsamında sadece yabancı muhatapları değil aynı zamanda Arnavutluk'taki mevcut Türk yatırımcıları da bilgilendirmek ve konuyu istişare etmek amacıyla ATTSO üyeleri ile BKT (Banka Kombetare Tregtare) Genel Müdürlüğü'nde bir araya gelindi. Söz konusu toplantıya, DEİK heyeti ile birlikte T.C. Tiran Büyükelçisi Hidayet Bayraktar, ATTSO Yönetim Kurulu Başkanı Seyhan Pencaplıgil, Genel Sekreteri Altın Furtuna ve Çağberk Lojistik'ten Ali Şahin ve Kürüm Holding'ten Koray Zeytinoglu'nun aralarında olduğu ATTSO Üyeleri katılım gösterdiler.

Anılan toplantıda, 15 Temmuz 2016'da Türkiye'de yaşanan başarısız darbe girişimi ve Türkiye ekonomisinin durumu hakkında bilgiler verildi. Arnavutluk'taki Türk yatırımcıları, FETÖ'nün Arnavutluk'taki mevcudiyetinin izleyen dönemlerde, Türk yatırımcıları için bir tehdit oluşturabileceği (Arnavutluk'taki mevcut idari yapı içindeki FETÖ yapılanmasına sebebiyle ihaleler sürecinde oluşabilecek sıkıntılar gibi), Türkiye'nin Maarif Vakfı aracılığıyla Arnavutluk ve diğer ülkelerde alternatif okullar açabileceği ve Türkiye tarafından alternatif bir burs sisteminin kurulması gerektiği gibi fikirler öne sürüldü. Ayrıca, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın özellikle mezunlar dernekleri gibi kurumları araştırmaları gerektiği bir öneri olarak sunuldu.

Başarısız darbe girişiminin ardından T.C. Tiran Büyükelçiliği'nin pek çok gazete ve yayın organlarına demeç verdiği paylaşıldı. İlerleyen süreçte, DEİK ile ATTSO arasındaki bilgi paylaşımından memnuniyet duyulacağı ifade edildi.

